

บทสัมภาษณ์ เอียว มิง เปย์

เรื่อง “รากเง้าจากสวรรค์”

อัษฎพล คุณิตนันทน์

แปลและเรียบเรียงจาก “LES RACINES DU CIEL”

LE MONDE, SUPPLEMENT AUX DOSSIERS ET
DOCUMENTS DU MONDE, FEVRIER 1982, P. 30-31

เจื้อนไซของ เอียว มิง เปย์ ถือเป็นคนนอกเทศ คนที่ทำงานทางด้านศิลปะเกือบทุกคนมาจากต่างชาติ และแน่นอนเขาคือผู้ที่ประสบความสำเร็จอย่างดียิ่งในแง่สถาปัตยกรรมของสหรัฐ เขาเกิดในปี ค.ศ. 1917 ณ กรุงปักกิ่ง ได้เดินทางไปอเมริกาเมื่ออายุ 18 ปี ศึกษาและสอนที่มหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด ก่อนที่จะสร้างสรรค์ผลงานซึ่งทำให้เขาเป็นคนหนึ่งในจำนวนสถาปนิกที่ได้รับการยกย่องในอเมริกา เขาเป็นผู้ออกแบบปีกใหม่ของอาคาร National Gallery ที่กรุงวอชิงตัน เขาก็เช่นกันที่ออกแบบตึก Convention Hall หลังใหม่ของเมืองนิวยอร์กและเป็นเขาก็กเลือกๆ ที่เราขอให้เขาปรับปรุงโรงละคร Vivian Beaumont ของลินคอล์น เซ็นเตอร์ ซึ่งงานชิ้นนี้ถือได้ว่าเป็นงานชิ้นแนวหน้าของชาวจีนในในช่วงปี 50 ที่สุด ไอ.เอ็ม.เปย์

จะทำการปรับปรุงกลุ่มอาคาร Mount Sinai บนถนนหมายเลข 5 และจะสร้างโรงคอนเสิร์ตหลังใหม่ที่ดัลลัส

ถาม สถาปนิกจะประสบความสำเร็จได้อย่างไรที่นิวยอร์ก

ตอบ มันขึ้นอยู่กับโชค ใช่ ฉันมี และความสามารถในการพัฒนาเข้ากับเจื้อนไซของคนอเมริกันด้วยมันง่ายเมื่อเรายังหนุ่มและฉันเองก็เคยอยู่ในสภาพเช่นนั้น แต่จะยากขึ้นหากเราเป็นคนพร้อมสมบูรณ์เป็นจริงเช่นนั้น ไม่ว่ามีส, ไม่ว่าโกรปีอุส, ไม่ว่าบรอย ไม่เคยประสบความสำเร็จอย่างจริงจังในอเมริกา นับว่ายังโชคดีที่พวกเขายังได้มีโอกาสสอนหนังสือ อีกอย่างฉันมีโอกาทำงานในช่วงที่งานก่อ

สร้างประสบกับจุดวิกฤตในช่วงปี 40 ซึ่งพวกเรารู้สึกทราบดีจากมหาวิทยาลัย ฉันได้โดดเข้าสู่โลกแห่งการลงทุนทางสถาปัตยกรรม ซึ่งเป็นโลกที่แตกต่างไป หากฉันเป็นคนปิดเหมือน มีส หรือ บรอย ฉันจะต้องถูกเขี่ยทิ้ง ตรงกันข้ามในช่วงวัยหนุ่มของฉันซึ่งมีแต่รับอย่างเดียว

ถาม โลกนี้มีกฎเกณฑ์ของมัน ผู้ใช้ต้องการให้โครงการต่าง ๆ ได้ทำการศึกษาก่อน หลังจากนั้นจึงค่อยหาแหล่งเงินทุน

ตอบ นั่นมันเรื่องของการลงทุน ฉันได้มีโอกาสติดต่อกับนักลงทุนที่เก่งฉกาจ เช่น เซกเกนดอล์ฟเวทซึ่งสองต่างส่งเสริมซึ่งกันและกัน เขาเป็นนักปฏิบัติและมีสัญชาตญาณที่ดี ส่วนฉันเป็นศิลปินและกำหนดนโยบาย โดยทางวิชาชีพสิ่งนี้ถือว่าสถาปัตยกรรมเปรียบเสมือนผลิตภัณฑ์ที่เชื่อมโยงกับ สังคม – เศรษฐกิจ พุดง่าย ๆ คือเกี่ยวข้องกับชีวิต ต้องขอบคุณต่อการเรียนรู้จาก เซกเกนดอล์ฟ เมื่อฉันได้เที่ยวสำรวจในเมือง ความบันดาลใจทำให้ฉันรู้สึกในสิ่งที่เราสามารถทำได้ ในคำแถลงทางสถาปัตยกรรมเราเรียกว่า “มีฟิลลิ่ง” ซึ่งที่นี้เราถือว่าเป็น เรื่องรอง เงื่อนไขของเมืองก็มีอยู่แล้ว สถาปัตยกรรมจะไม่สามารถยืนอยู่อย่างโดดเดี่ยว

ได้ มันเป็นส่วนหนึ่งซึ่งเชื่อมโยงกับโครงสร้างและกลไกของเมือง

ถาม ในปัจจุบัน คนหนุ่มยุคใหม่ซึ่งเราเรียกว่า “โพสต์โมเดิร์น” ต้องการล้มล้างความงามในแง่รูปแบบสากล เพื่อค้นหาหนทางที่ขาดหายจากสถาปัตยกรรมที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมท้องถิ่น

ตอบ การเปลี่ยนแปลงและเดินตามแบบประเพณีนิยมเป็นข้อเสนอที่มั่นคงของการทำงาน ในทัศนะของฉัน ฉันยอมรับการเปลี่ยนแปลงและการสืบทอดเนื่อง สถาปัตยกรรมสมัยใหม่ได้รับการยอมรับในการปฏิบัติความหมายในช่วงต้นของศตวรรษนี้ เป็นการปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขสโลแกนที่กระแทกแตกดันเอามาก ๆ เช่น “รูปแบบตามประโยชน์ใช้สอย, เครื่องจักรเพื่อการอยู่อาศัย, สิ่งประดับเป็นประทุษกรรม” สโลแกนเหล่านี้เหมาะสมมากสำหรับสถาปัตยกรรมในยุคอุตสาหกรรม ซึ่งสถาปัตยกรรมเหล่านี้ถูกสร้างขึ้นในลักษณะที่เรียบง่าย และถูกคอยเฝ้าดูอย่างหวงแหนจากพวกนักสังเกตการณ์ที่ค่อนข้างจะเคร่งในรูปแบบสากล... หลังจากนั้น ความต่อเนื่องได้พัฒนาต่อ เป็นความต่อเนื่องซึ่งเชื่อมโยงอย่างอิสระกับรากเงาของสถาปัตยกรรม

และรากเง้านี้ได้พัฒนาต่อจากสิ่งที่สะท้อนออกมาในลักษณะอุตสาหกรรมเดิมนั้น ก่อให้เกิดผลสำเร็จในช่วงที่สองซึ่งถือได้ว่าเป็นยุคของจีน ในปัจจุบันเป็นเรื่องของธรรมชาติที่จะต้องก้าวเดินต่อไป เหตุผลของพวกโปสต์โมเดิร์นตามข้อที่พวกเขาเรียกได้ผ่านชั้นหน้านโยบายแบบโมเดิร์น แต่ในความเป็นจริง ทิศทางของพวกเขาได้แปรเปลี่ยนไปหลายทาง เป็นการรวมตัวที่ค่อนข้างจะไม่สอดคล้องกันภายใต้นามพรรณเดียวกัน

ความจริงทุกวันนี้เราพบความกังวลมากมายในหมู่คนหนุ่ม พวกเขารู้เพียงแต่ต้องการเปลี่ยนแปลงและได้รับการปฏิบัติ แต่การเปลี่ยนแปลงนั้นค่อนข้างเลือนลอย ฉันคิดว่าส่วนใหญ่ของคลื่นความเคลื่อนไหวขนาดเล็กนั้นจะค่อยๆ จางหายไป คงเหลือแต่รูปแบบโปสต์โมเดิร์นแต่ความเคลื่อนไหวเหล่านี้จะสร้างบางสิ่งบางอย่างที่จะรับใช้อนาคต เพราะการเปิดกว้างต่อการทดลองที่มีเสรีอย่างใหญ่หลวงนี้ถือเป็นสิ่งพื้นฐานที่ดี ดังนั้นลัทธิโมเดิร์น จะไม่ถูกทอดทิ้ง เพราะมันก็เป็นสิ่งที่ดีเช่นกัน โดยแท้จริงแล้วสถานะใหม่ของสถาบันกรรมทำให้ฉันมองไปข้างหน้าได้ชัดมากขึ้นในการทำสิ่งที่ฉันต้องการ สำหรับฉันนั้น สถาบัน-

กรรมคือศิลปะซึ่งต้องได้รับการสนับสนุนจากประโยชน์ใช้สอยที่ให้ไว้ เราไม่ได้สร้างสิ่งไร้สาระ แต่เราทำรูปแบบที่สะท้อนถึงสังคม, วัฒนธรรม และความศรัทธา มันต้องสอดคล้องเชื่อมต่อย่างลึกซึ้งกับประวัติศาสตร์

ถาม คุณได้เปรียบเทียบทัศนคติอันนี้กับคำถามที่กรุงปักกิ่ง ซึ่งคุณได้รับเชิญไปในฐานะที่ปรึกษา

ตอบ ปักกิ่ง, ถือว่าสำคัญมาก เขาจำเป็นต้องก่อสร้างแบบโมเดิร์นหรือไม่ และอย่างไร คุณทราบดีว่าเมืองจีนได้ปิดตัวเองมาตั้ง 30 ปี ดังนั้นในขณะที่มีการเปิดประเทศเข้าสู่โลกอุตสาหกรรม คำถามก็คือเขาจะเดินไปทิศทางไหนดี คนจีนมีประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวัดและพระราชวัง ซึ่งแน่นอนว่าจะไม่สอดคล้องกับสังคมปัจจุบัน พวกเขา也不需要การที่จะเดินในทิศทางนั้น ซึ่งก็คือการดึงเอารูปแบบอนุสาวรีย์นิยมของเมือวาน ไปใส่ทับบนสภาพสมัยใหม่ในปัจจุบัน พวกคนหนุ่มหิวกระหายในสิ่งที่มาจากตะวันตก จากเหตุผลที่ว่าทำไมพวกเขาจึงเรียกหาฉัน พวกเขาหวังที่จะให้ฉันบอกพวกเขาว่าจะทำมันอย่างไรดี

มันไม่ใช่ง่าย การลอกเลียนงานจากโลกตะวันตกนั้น ฉันคิดว่าไม่ใช่หนทาง

ที่ติดเน้ มันต้องมีทางอื่น ในขณะที่ฉันยังหาคำตอบไม่ได้ มันต้องค้นหา ฉันได้กล่าวแก่สถาปนิกหนุ่มสาว ในการปาฐกถาที่มหาวิทยาลัยว่าในทัศนะของฉันตัวอย่างที่ดินนั้นไม่ใช่สถาปัตยกรรมในยุคเรอแนสซองส์แต่เป็นสถาปัตยกรรมแบบจอร์เจียนของอังกฤษในศตวรรษที่ 17 ซึ่งมีรูปแบบหนึ่งที่เปิดทางให้มีการก่อสร้างตั้งแต่บ้านราคาถูกจนถึงพระราชวังเป็นแบบสถาปัตยกรรมที่แสดงออกถึงความสมบูรณ์ถึงแม้จะมีอายุกว่า 300 ปีแล้วก็ตาม ฉันได้ให้คำแนะนำแก่พวกเขาในการค้นหาคุณค่าบางสิ่งบางอย่างที่พอจะเทียบเท่ากันได้ เพื่อเป็นแนวทางให้ในการก่อสร้างหมู่บ้านและเมือง บ้านขนาดเล็กจนถึงอาคารสาธารณะ

ฉันไม่ได้มีความรู้สึกว่าได้เข้าใจในสิ่งนี้ดี โดยหลักการฉันคิดว่าฉันมีเหตุผลแต่ในทางปฏิบัติมันจะทำกันอย่างไร ดังนั้นฉันคิดว่าเราน่าจะเริ่มค้นทำงานกันดีกว่าจะมัวแต่มานั่งพูดถกเถียงกัน

ถาม คุณค้นหาสถาปัตยกรรมท้องถิ่นที่สอดคล้องกับประเทศจีนใช้ไหม

ตอบ ฉันค้นคว้าอยู่ ไม่ได้หมายความว่าฉันค้นพบ พวกเขาเสนอให้ฉันโครงการขนาดใหญ่ในใจกลางเมืองปักกิ่งใกล้เขต

หวงห้าม แต่นั่นปฏิเสธเพราะว่าพูดตามจริงแล้วฉันไม่ทราบว่าจะทำมันอย่างไร แต่นั่นตอบรับที่จะสร้างโรงแรมชุดในเขตชานเมืองของปักกิ่ง แทนที่บริเวณโรงแรมเก่าซึ่งมีอายุ 20 กว่าปีที่ถูกรื้อถอน ซึ่งงานชิ้นนี้กำลังออกแบบอยู่ โอกาสที่จะได้ทดลองสถาปัตยกรรมซึ่งอาจเรียกว่าสถาปัตยกรรมท้องถิ่น ซึ่งดูเป็นอาคารสมัยใหม่ แต่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ ฉันมองในแง่ของรากเง่า วัสดุที่ใช้และลักษณะการก่อสร้าง หรือ การจัดสวน... ฉันได้ใช้ชิ้นส่วนง่าย ๆ ของพื้นบ้านเพื่อทำให้เกิดอะไรบางอย่างในปัจจุบัน ก่อให้เกิดความเชื่อมต่อระหว่างอดีตกับปัจจุบัน

ถาม คุณมีความคิดเห็นอย่างไรเกี่ยวกับสถาปัตยกรรมร่วมสมัยในจีนปัจจุบัน

ตอบ มันไม่ใช่ทั้งแบบจีนหรือร่วมสมัย ไม่มีอะไรที่เป็นของแท้... อนิจจัง เรื่องนี้ฉันวิจารณ์มาก สถาปัตยกรรมในเขตหวงห้ามมีรูปแบบชั้นยอด แต่พวกสถาปนิกจีนในปัจจุบันไม่สามารถสร้างอะไรที่มีคุณค่า เช่นนั้นอีก ความละเอียดอ่อนของประเพณีต่าง ๆ ในอดีตกลายเป็นสิ่งล้าสมัยไม่ว่าในแง่เศรษฐกิจหรือแนวความคิด เพราะมันแสดงออกซึ่งอำนาจศักดินา พวกสถาปนิกไม่สามารถแม้แต่จะลืมรศชาติและพบมโนธรรมเหล่านั้น ดังนั้น

พวกเขาจะอย่างไร พวกเขาได้หิบบรูปแบบโดยไม่ได้สอดคล้องอะไรกับความเป็นจริง ทำมันให้ง่ายขึ้นและลบสิ่งประดับประดาทั้งหมดออกไป โดยหลักการแล้ว มันไม่มีคุณค่าอะไรหลงเหลืออยู่อีก และนี่แหละคือสถาปัตยกรรมร่วมสมัยในประเทศจีน

ถาม พวกเขาคงจะไม่ทราบว่าจะทำอะไร

ตอบ ฉันคิดว่าพวกเขาไม่ทราบว่าจะทำมันอย่างไร

ไรและนี่คือปัญหา พวกสถาปนิกจีนควรออกมาข้างนอก ดู และทำความเข้าใจระบบต่าง ๆ แทนที่จะคอยแต่ลอกเลียนก่อนอื่นพวกเขาควรจะเริ่มค้นคว้าประวัติศาสตร์ในเรื่องที่เกี่ยวกับสถาปัตยกรรมในโลกตะวันตก และประเทศของพวกเขาเอง

เจ.เอ็ม.

27 สิงหาคม 1981